

IPTV'YE SANSÜR YARGIYA TAŞINDI

Teknolojik olanakların gelişimiyle birlikte insanların iletişim kanalları artarken, siyasal iktidarların sansürcü yaklaşımları ile teknolojinin kullanımı üzerinde kısıtlayıcı uygulamalarla karşı karşıya kalınmaktadır. Ülkemizde de Youtube, ardından Google gibi İnternet sitelerine erişimi engelleme ile devam eden yasakçı bir anlayış hakim kılınmaya çalışılmaktadır. Türkiye için yeni bir yayıncılık türü olan IPTV (İnternet aracılığıyla televizyon yayıncılığı) uygulamasına yönelik Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) yayımladığı yönetmelikle baştan sansürcü bir yaklaşım ortaya konulmuştur. Bu gelişme üzerine Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), "RTÜK tarafından uygun bulunmayan isteğe bağlı yayın hizmetlerinin program kataloğundan çıkarılmasına" ilişkin hükmün iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle yargıya başvururken, konuya ilişkin olarak da yazılı bir açıklaması yaparak kamuoyunu bilgilendirdi.

EMO tarafından 21 Temmuz 2010 tarihinde Danıştay'a yapılan başvuru ile RTÜK'ün 17 Temmuz 2010 tarihli Resmi Gazete'de yayımladığı "IPTV Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği"nin ödenetim yoluyla sansür uygulamasına olanak tanıyan hükmü dava konusu yapıldı. Dava dilekçesinde; radyo ve televizyon yayınlarının, genişbant iletim ve erişim teknolojileri kullanılarak, özel yönetilen bir ağ

üzerinden, abonelere veya izleyicilere İnternet Protokolü (IP) uygulanarak set üstü cihaz veya bütünleşik TV alıcıları ile alınmasına imkan tanıyan sistemlerin yayın lisans ve izinleri için yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri ile lisans ve izin verme esas ve usullerini düzenleyen yönetmelikle ilgili şu bilgiler verildi:

"Yönetmelik kapsamındaki IPTV hizmetlerinin sunulması sürecinde, radyo ve televizyon yayınına kamuya yönelik olarak iletilmek üzere tertip eden bir yayıncı kuruluş ve bu yayınları belirli bir platform üzerinden doğrudan abonelere ileten ayrı bir IPTV platform işletmecisi bulunmaktadır. Yayınların içeriğinden yayıncı kuruluş, abonelerle ilişkili konulardan ise platform işletmecisi sorumlu tutulmuştur.

IPTV üzerinden ses ve görüntü yayın akışı yanında, kullanıcıların herhangi bir zamanda ve kendi istekleriyle, platform işletmecisi tarafından hazırlanan katalog üze-

rinden seçerek izleyebilecekleri ya da dinleyebilecekleri 'isteğe bağlı yayın hizmetleri' bulunacaktır. Bu hizmetler teknolojinin yaratmış olduğu olanaklar kullanılarak, tamamen kullanıcıların tercihleriyle, istedikleri zaman yararlanacakları nitelikte bir özgürleşme alanı yaratmaktadır.”

Dava dilekçesinde, Yönetmeliğin IPTV platform işletmecilerinin yükümlülüklerinin belirlendiği maddede “isteğe bağlı yayınlar için program kataloglarını Üst Kurula bildirmek” ve “Üst Kurulca uygun bulunmayan isteğe bağlı yayın hizmetlerini program kataloğundan çıkarmak” hükümlerinin yer aldığına dikkat çekildi. “Bu düzenlemeye göre, kullanıcıların istedikleri zaman ve kendi tercihleri ile izleyebilecekleri ya da dinleyebilecekleri yayınlara ait katalog Üst Kurul'a sunulacak, Üst Kurul yapacağı inceleme sonucunda, uygun bulmadığı programları katalogdan çıkartılmasını isteyecektir” denilen dilekçede, platform

işletmecisinin bu isteğe uymaması durumunda yönetmelik kapsamında yaptırımlarla karşılaşacağı kaydedildi. Söz konusu düzenlemenin bir radyo veya televizyon yayınının önceden denetlenerek, yayınının engellenmesi anlamını taşıdığı vurgulanan dilekçede, bu durumun hukuka aykırılığı şöyle anlatıldı:

“Bu haliyle öndenetim yoluyla bir sansür uygulaması yaratacak olan düzenleme, açıkça hukuka ve Yönetmeliğin dayanağı olan yasaya aykırılık taşımaktadır. Nitekim 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Yasa'nın 'Yayınlara Men Edilmesi' başlıklı 25. Maddesi'nin birinci fıkrasında açıkça 'Yargı kararları saklı kalmak kaydıyla yayınlar önceden denetlenemez ve durdurulamaz. Ancak, milli güvenliğin açıkça gerekli olduğu hallerde yahut kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması kuvvetle ihtimal dahilinde ise Başbakan veya görevlendireceği bakan yayını

durdurabilir' denilmektedir. Dava konusu Yönetmelik hükmü, Yasa'nın yukarıda belirtilen emredici hükmüne aykırı olarak, isteğe bağlı yayınların önceden denetlenmesini ve Üst Kurul'un uygun bulmadığı programların durdurulmasını içermektedir.”

EMO tarafından 21 Temmuz 2010 tarihinde yapılan yazılı basın açıklamasında da, dava hakkında bilgiler verildikten sonra, şu talep dile getirildi:

“Elektronik, elektronik haberleşme ve bilgisayar mühendislerinin üye olduğu bir meslek örgütü olarak EMO; iletişim özgürlüğünü sınırlandırıcı, teknolojinin getirdiği olanaklardan yararlanmayı engelleyen, öndenetim yoluyla sansür uygulanması ve bu karara uymayan IPTV platformun kapatılmasına kadar uzanan cezalandırma yöntemlerinden vazgeçilmesini, özgürlükçü bir anlayışla iletişim ve yayıncılık alanının düzenlenmesini talep etmektedir.” ◀

